

DOI: <https://doi.org/10.32782/PPSS.2023.1.24>

ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Віталіна Вячеславівна ЛИСИЦЯ,

*кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри теорії і методики дошкільної освіти
Глухівського національного педагогічного
університету ім. О. Довженка
<https://orcid.org/0000-0003-2228-2013>*

Арсен Ігорович КОНОПЛЯ,

*студент IV курсу, факультету дошкільної освіти
Глухівського національного педагогічного
університету ім. О. Довженка
<https://orcid.org/0000-0002-6823-3471>*

FORMATION OF MEDIA LITERACY OF THE FUTURE PRESCHOOL EDUCATION SPECIALIST

The authors of theses outline the relevance of the issue of forming media literacy of future preschool education specialists; the interpretation of the key definition of scientific search - "media" is considered in the theses. According to the authors, it is possible to solve this issue by making additions to the EPP (educational and professional programs) in the specialty 012 Preschool Education: the introduction of academic disciplines, the purpose of which will involve the formation of competencies in future preschool education specialists, necessary for active and conscious participation in the life of the media society.

Key words: *media literacy, future preschool education specialist*

Важливість медіаграмотності у сучасному світі складно заперечити. Медіа мають значний вплив на сучасне суспільство, його культуру та сприйняття інформації, а оскільки виступає важливою складовою повсякденного життя. Резюмуємо, що медіаграмотність стала ключовою для розвитку мінливого соціуму. Наведемо для прикладу кілька ключових аспектів, які підкреслюють важливість медіаграмотності як освітнього компонента: розуміння і критичне мислення (медіаграмотність передбачає розуміння та аналіз інформації, яка транслюється через медіа, а це передбачає розвиток критичного мислення, здатність розрізняти правдиву інформацію від маніпуляцій чи фейків); етичне використання медіа (медіаграмотність спонукає до етичного та відповідального використання інформаційних ресурсів: повага до приватності, конфіденційності, достовірність в інформації та запобігання поширенню неправдивої, спотвореної, викривленої інформації); вплив на культуру та сприйняття (медіа формують культурні стереотипи, "шаблони", та сприйняття дійсності, а медіаграмотність допомагає особистості розуміти ці впливи та бути критично налаштованою до них); створення і скринінг контенту (у цифровій епосі, де кожен може створювати контент, медіаграмотність допомагає розуміти якість та вплив різних типів контенту).

© Лисиця В. В., Конопля А. І., 2023

У контексті вищезазначеного, проблема формування медіаграмотності майбутніх фахівців дошкільної освіти є надзвичайно актуальною. Тим більше, зважаючи на те, що в умовах війни освітній процес переважно організовується в дистанційному форматі. Грамотне використання інтернет-ресурсів передбачає сформованість такого уміння в педагогів як розрізняти правдиву та неправдиву інформацію, використовуючи інтернет-ресурси для навчання. Розуміння основних аспектів безпеки в Інтернеті, таких як-от: захист персональних даних; уникнення шахрайства; своєчасне оновлення програмного забезпечення – є ключовим у процесі формування медіаграмотності.

Термін “медіа” (з лат. *medium* – той, що знаходиться в середині, займає проміжну позицію) в англійській мові визначається як посередник: засіб або спосіб комунікації. Медіа – це щось, що є посередником між тим, хто надає інформацію, і тим, хто її отримує. Це канали та інструменти, які використовують, щоб зберігати, передавати й подавати інформацію. А ще це середовище, засіб, проміжна стадія, оточення, те, що знаходиться в спільному користуванні. Окрім того, медіа – це різного роду предмети і пристрої, що переказують споживачам інформацію через слова, образи, звуки та уможливають виконання окреслених інтелектуальних і мануальних функцій. Необхідно зауважити, що природа медіума (людини, яка є посередником) і медіа – єдина [2].

Слід зазначити, що термін “медіаосвіта”. поширюється у закладах освіти з кінця ХХ ст. У Концепції впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) він трактується як частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури, підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою мас-медіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп’ютерно опосередковане спілкування, інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

Концепція впровадження медіаосвіти в Україні спрямована на підготовку і проведення широкомасштабного поетапного експериментального і подальшого інтенсивного масового впровадження медіаосвіти в педагогічну практику на всіх рівнях: пріоритетне започаткування дошкільної, шкільної та позашкільної медіаосвіти, яка стане головною інтеграційною ланкою формування цілісної системи медіаосвіти; забезпечення медіаосвіти у вищій школі, насамперед при підготовці фахівців педагогічного профілю; врахування завдань медіаосвіти в ході здійснення освітніх реформ та планування відповідних бюджетних асигнувань; ініціювання широкої громадської підтримки медіаосвітнього руху, включаючи міжнародну співпрацю в цій сфері. Обов’язки провідного координатора впровадження медіаосвіти в країні покладаються на Національну академію педагогічних наук України [1].

Щоб глобально підійти до вирішення цього питання мають бути внесені доповнення в ОПП (освітньо-професійні програми) за спеціальністю 012 Дошкільна освіта: введення академічних дисциплін, мета яких передбачатиме формування компетентностей, необхідних для активної й усвідомленої участі в житті медійного суспільства.

Формування медіаграмотності у майбутніх фахівців дошкільної освіти є ключовим для підготовки відповідальних, компетентних та ефективних педа-

гогів, які зможуть оптимально працювати з сучасними медіазасобами в умовах реалій сьогодення.

Список використаних джерел:

1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosvity-v-ukraini-nova-redaktsiya> (дата звернення: 17.11.2023)
2. Чайка В. М. Формування медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку: теорія і технологія: монографія Тернопіль, 2019. 188 с